

L'estudi i l'anàlisi d'uns petits impresos, indultats de raure a la paperera, com indica la capçalera de l'article, permet d'introduir diverses pinzellades i aclarir alguns aspectes de la vida quotidiana de la ciutat de Mataró a mitjan segle XIX.

PAPERAM INDULTAT DE RAURE A LA PAPERERA

Si normalment hi ha una habitual tendència a desprendre's dels papers (ens referim al paperam imprès) quan hom sap que no serviran per a res, hi ha persones que tenen la propensió, quasi una vocació, de guardar-ho tot.

Molts impresos de fa cent cinquanta anys, pel seu volum i contingut irrellevant, serien ben segur destruïts de seguida d'acabar-se de llegir, i avui ja no els trobarem. Aleshores, quan Mataró era molt més petit, s'utilitzaven regularment esqueles, butlletes i comunicats de qualsevol mena, que es repartien casa per casa, per participar als mataronins anuncis de caràcter comercial o determinats esdeveniments i altres circumstàncies que es necessitava transmetre. Així ho imposava sobretot la manca de premsa periòdica que no hi hauria, pràcticament, fins al'any 1856. Aquests papers, com d'altres de contingut banal, conservats per un mataroní del segle passat, alliberats insòlitàment de raure a la paperera, són els que ara pretenem reproduir, amb un petit comentari ja que, malgrat que no ajudaran gaire a fer història, no deixen de tenir un interès anecdòtic i emotiu, i ens acosten a uns anys que ara poden semblar-nos molt més llunyans del que són en realitat.

Comencem per tres exemples que tenen un caire merament comercial, semblantment als anuncis que avui també es reparteixen domiciliàriament: un està imprès a la impremta de J. Abadal, un altre a Barcelona, i un altre no consta on fou imprès, però, com tots, fa referència exclusiva a Mataró.

L'imprès a Ca l'Abadal, fa probablement cent quaranta anys i escaig, es refereix a un taller de pintura —Can Brau— de l'artista Climent Brau, associat a un altre artista-pintor, com s'autotitulaven, que s'oferien als mataronins per decorar sales, botigues i altres habitacions a l'estil renaixentista, àrab, gòtic, xinès i d'altres, al·legant dominar la pintura de paisatges, flors, i la perspectiva, així com la imitació de tota mena de fustes, marbrats, etc. (làmina 1).

ANTIGUO TALLER DE PINTURA ESTABLECIDO EN
LA CALLE DE LA MERCED (CASAS NOVAS) N.º 8 CASA BRAU.

Los Sres. MIGUEL MESTRE y CLEMENTE BRAU ambos artistas pintores, que acaban de asociarse, ofrecen sus servicios al respetable público de esta Ciudad con los trabajos artísticos que á continuación se expresan. Ornato aplicado á toda clase de salones, tiendas y demás habitaciones al estilo renacimiento, árabe, gótico, chinés y otros. Paisaje, floras y perspectiva. Imitacion de toda especie de maderas, á la mayor perfeccion, jaspas de diferentes y variados mármoles, etc. etc. . . .

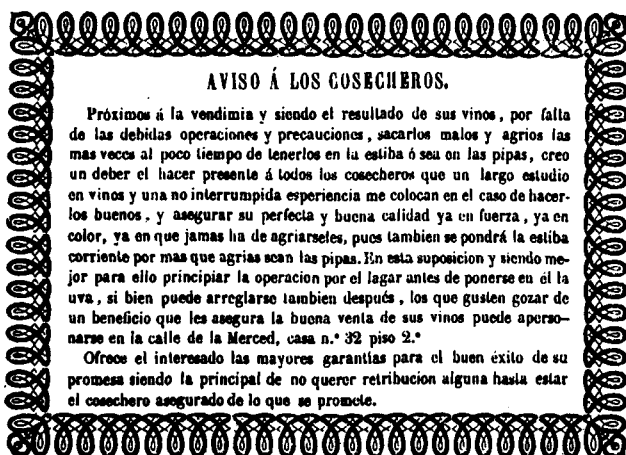
La comodidad en los precios y el mas exacto y puntual cumplimiento con las personas que se dignaren ocuparles en cualquier trabajo será su guia en la conducta que se han propuesto seguir. Asi pues esperan que V. les honrará con su confianza.

J. D. Torquemada, Bart. y Sordani

Mataró: Imprenta de J. Abadal.

Làmina 1

L'anunci ens evoca la moda d'aleshores a Mataró, de pintar parets i sostres de sales i alcoves imitant cortinatges, jardins florits, marbres, etc. Encara queden exemples d'aquestes pintures, alguns notabilíssimes, a algunes cases de Mataró, com també de parets exteriors, pintades per decorar-se façanes,

Làmina 2

Mataró, calle de la Riera, confitería que ha sido de Pasant.

En este establecimiento del cual se encarga el que suscribe, se continuará elaborando al por mayor y menor y á precios equitativos todo lo concerniente á este ramo, no perdonando medio ni gasto alguno para complacer á los Señores que gusten favorecerle, y á este efecto hallarán un gran surtido de frutas en almibar, en seco, en candi con licor y tambien conservadas con extraccion del aire para las espediciones de América, ramilletes, dulces de yema de todas clases, mazapanes, jaleas y jelatinas, pastas al estilo del pais y demás provincias de España; un gran surtido de Guinvoletas variadas, candidas y decoradas, frutas imitadas al natural, varios objetos en conserva para adornos de palmas en el dia de Ramos, pastillas refrescantes de goma, de líquen, de Cuimova, de yuyuba, reglisa y varias clases de caramelos y jarabes, azucarillos ó bolados. Además de lo contenido hay un surtido completo de papeles históricos para envolver papillotes y dulces, figuras de pastillage, chocolate y azúcar, en cucuruchos y cajas de gran lujo al estilo de Paris á propósito para casamientos y bautizos. Los licoros antiguos y modernos sirviéndose para ellos de drogas y perfumes frutales de primera calidad. Todo lo que hallarán fabricado con la mayor perfeccion y esmero como tiene acreditado en otros establecimientos de esta clase en las principales capitales de España que ha recorrido y donde ha trabajado por varios años y segun acreditará á los que se sirvan dispensarle su confianza con sus pedidos.

Salvador Sola.

NOTA. Además de lo dicho hay una variacion de artículos de ornato á propósito para dulces de lujo y demas de las mejores fábricas de Paris y Alemania, lo que por la buena y grande aceptacion que han merecido hace que se puedan servir con novedad y elegancia.

Aviso á los Señores Cafeteros.

A mas de los licores indicados hay tambien un surtido de pastas, bizcochos y dulces propios para café. Tambien se les proporcionarán toda clase de licores estrangeros.

Barcelona.—Imp. de F. Sanchez, Plaza Nueva.

Làmina 3

i especialment jardins, sortidors, eixides que, amb la humitat de les pluges, de vegades, resulten ara ben visibles i que, generalment, constituïen falses arquitectures neoclàssiques o barroques amb interessants perspectives. També resten exemples de la mania de pintar les portes de fusta imitant fusta... com oferien els artistes Brau i Mestres cap a la meitat del segle passat.

Amb el rètol d'*Aviso a los cosecheros* (làmina 2), un personatge que no declara el seu nom s'ofereix per a una matèria molt important per als mataronins d'aleshores, ja que tractava de la verema i l'elaboració del vi, tasques que interessaven les principals famílies de la ciutat que a les seves cases pairals tenien els cellers on venien el vi de les seves vinyes a la

menuda, amb el risc, però, que no tingués un color prou bo, o els suficients graus, o el que era pitjor, amb la tendència a tornar-se agre. Tot això era el que l'anunciant prometia combatre, oferint tantes garanties d'èxit que fins renunciava a cobrar els seus serveis si aquest no s'assolia. No cal cap més comentari que constatar com l'anunci confirma la tendència del vi de Mataró a picar-se o agrejar-se, i evidencia l'agressivitat comercial de qui s'oferia prometent sempre l'èxit, sense percebre cap retribució si aquest no s'aconseguia.

Per acabar amb els anuncis comercials, vegeu a la làmina 3 l'exemple de la continuïtat d'una confiteria, molt ben proveïda, situada a la Riera de Mataró, amb tota mena de llaminadures, licors i altres, fet aquest que sembla continuar-se i esdevenir tradicional a la ciutat. Es tracta del successor de la confiteria dels Pasant, que s'ofereix als mataronins per vendre, a l'engròs i a la menuda, amb tota la mercaderia que fa al cas. Destaquem la referència a l'existència de fruites en almívar, conservades per expedir-les a Amèrica, així com la fabricació d'objectes per guarnir les palmes la diada de Rams, o l'assortiment de *papeles históricos* per embolicar confits i dolços, i les caixes de *gran lujo al estilo de Paris*, que eren apropiades per a casaments i bateigs, com també l'ofertament de licors, tant antics com moderns...

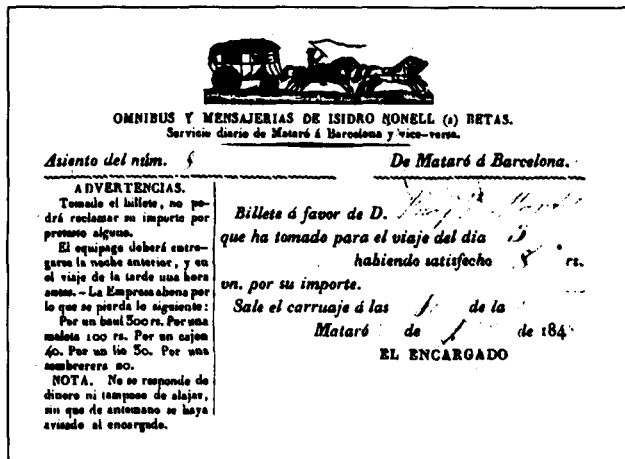
Entre els paperets conservats infreqüentment, resulta captivador un bitllet de l'òmnibus d'en *Betas* —així era conegut vulgarment— que transportava viatges i paquets, regularment, de Mataró a Barcelona i viceversa (làmina 4). El bitllet reproduït va ser despatxat el dia 2 de febrer de 1848 per al viatge del dia següent, a les deu del matí, és a dir, en una data anterior en pocs mesos a la inauguració del *ferrocarril*. El bitllet concretava el nom del viatger, el seient i l'abonament del preu de vuit rals. Entre els avisos curiosos consta que calia lliurar l'equipatge la vigília dels viatges del matí, o una hora abans si es tractava dels de la tarda, semblantment com avui en els viatges d'avió...

També ens sedueix llegir el contingut de diverses butlletes de rifes: dues celebrades a favor del culte a les *Santes*, i una altra, per a les obres de l'altar de santa Llúcia (làmines 5, 6 i 7).

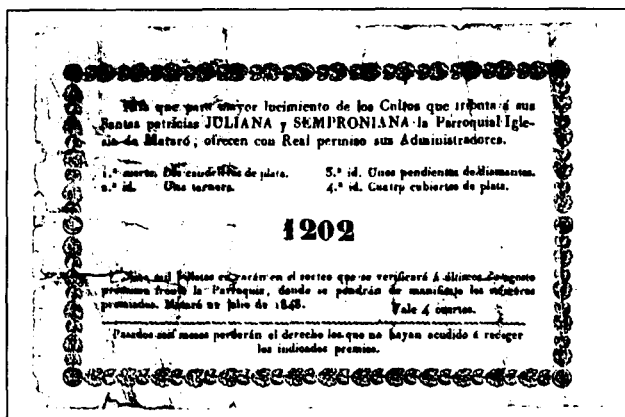
La data que correspon a un dels bitllets a favor del culte a les *Santes* és la del 22 de juliol de 1848, on s'anuncia que el sorteig es farà l'agost davant de l'església. Cal consignar els cinc premis de la rifa: dos canelobres de plata, una vedella, unes arracades de diamants i quatre coberts de plata. El més sorprenent per a nosaltres, situats a menys de cent cinquanta anys de distància, és el segon premi: una vedella!. Notem, tanmateix, que l'any 1863, a la rifa que també va celebrar-se en honor del culte a les *Santes*, que tenia solament dos premis, es sortejava no res menys que dos porcs...

Els premis per a l'altar de santa Llúcia —l'any 1867— ara fa cent vint-i-cinc anys, foren més miqrats, malgrat que no tan insòlits als nostres ulls.

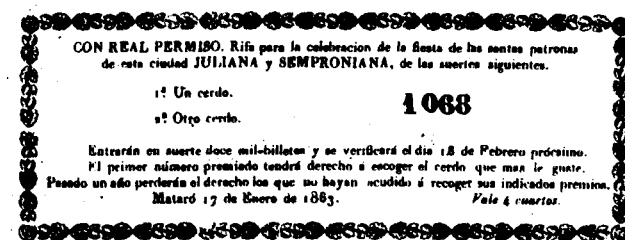
Breument, ens referirem a les làmines 8 a 10 referents a l'abonament d'un mataroní a diverses

Làmina 4

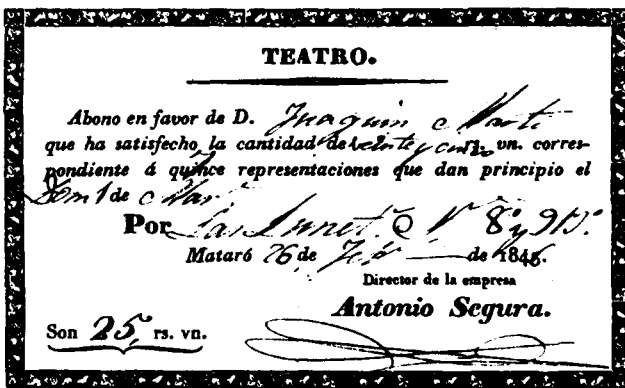
Làmina 5

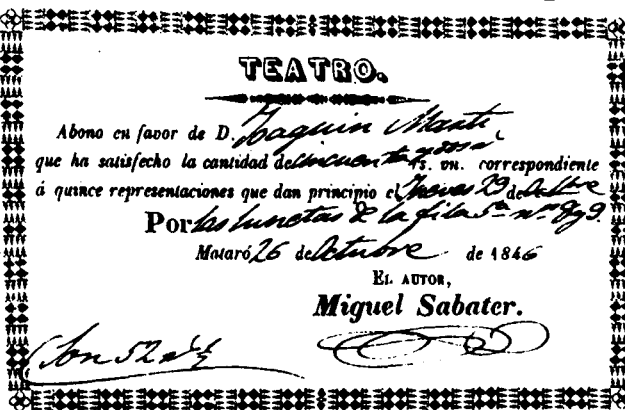
Làmina 6

Làmina 7

Làmina 8

Làmina 9

TEATRO

Abono en favor de D. *José María Martí*
que ha satisfecho la cantidad de 18 --rs. vn. correspondiente
á cinco representaciones que dan principio el 10 de Enero
de 1847
Por los señores *8 y 9* la
Mataró 8 de Enero de 1847

EL AUTOR.
Miguel Sabater.

Don 1847

Làmina 10

TEATRO.

GRAN FUNCION EXTRAORDINARIA FUERA DE ABONO
para el sábado 12 de diciembre
A BENEFICIO
DEL PATRONATO DE POBRES.

El patronato de Pobres de esta ciudad se ve forzado á acudir á recursos extraordinarios para mantener á sus patrocinados; porque ni las limosnas de los cepillos, ni la suscripcion voluntaria alcanzan á cubrir sus necesidades. Desde que funciona, cumpliendo la mision que por encargo del M. Ayuntamiento se impuso, ha dado pruebas palpables de que es una institucion tan cristiana, como honrosa y desahogada para los acomodados, pues que ha desaparecido el espectáculo de la mendicidad. Merece pues toda la confianza. Sin embargo el Patronato mira con sentimiento y tristeza que el déficit crece y que si por esta causa se arruina, el pordioseo de casa, y de fuera, invadirá las calles con grave molestia de sus habitantes, y en menoscabo del buen nombre de Mataró. El patronato espera pues, que no tendrá que desistir de su obra santa, confiando en que los socorros seran aumentados por la Ciudad que de generosa se acreditó en todas las calamidades y conflictos. Entretanto el Patronato, con el objeto de allegar recursos, ofrece una funcion Teatral en favor de sus pobres.

Para asistir á ella tiene un atractivo muy poderoso, LIMOSNA.

PROGRAMA.

- 1.º Gran Sinfonia.
- 2.º El muy aplaudido drama en 3 actos y en verso original del célebre poeta L. M. de Larra titulado:

EL ESTUDIO AL NATURAL.

Dirigido por el primer actor Sr. Páez y acompañandole en su ejecucion la Sra. Martínez y Srita. Casases y demas partes de la compañía.

- 3.º En el intermedio del segundo al tercer acto, por un obsequio al Patronato y con una galanteria que le honra se presentará el Sr. Barbosa á cantar

EL TANGO DEL ÚLTIMO MONO.

- 4.º Concluido el drama el Sr. Bruno Vila ejecutará á telon corrido unas variaciones de clarinete, las últimas que se han tocado en el gran teatro del Liceo de Barcelona.
- 5.º La muy aplaudida pieza bilingüe nominada:

UNA NOYA CON UN SOL

en la que tomarán parte la Sra. Martínez, la Srita. Casases y en la que el Sr. Barbosa desempeñará el papel de Magi Salvat.

- 6.º y último. Finalizará la funcion con un magnífico BAILE, por la pareja de Catalá-Hidalgo.

A las 6 1/2.

Entrada 2. rs. Luneta 4 rs. Palcos 20 rs. Asiento fijo 1' r.

No habrá bandeja.

Làmina 11

funcions teatrals, que abracen pràcticament tot l'any 1846: set representacions que comencen el 4 de març, quinze el 29 d'octubre, i cinc del gener de l'any següent. S'observa la predilecció de l'interessat per la fila 5, i per les mateixes llunetes o butaques de platea.

I, respecte al teatre, reproduïm l'anunci d'una funció extraordinària (que correspon, segons el calendari perpetu, al desembre de l'any 1857), a benefici d'un patronat dedicat als pobres captaires (làmina 11).

Mereix destacar-se que, com se'ns explica, el Patronato de pobres complia la seva missió per encàrrec de l'ajuntament mataroní, cercant la desaparició de la mendicitat pública, i així evitar el pordioseo de casa y de fuera, és a dir, dels pobres de la ciutat i dels forasters, impeding-se que la mendicitat envaís els carrers, con grave molestia de sus habitantes y en menoscabo del buen nombre de Mataró.

Notem que el programa anuncia una interpretació musical de clarinet que, feia poc, s'havia escoltat en el Liceu de Barcelona. També, que el prospecte acabava així: *No habrá bandeja*. Això estimularia a comparèixer al teatre, en recalcar-se que els assistents no passarien per la torbació d'avançar per davant d'una presidència amb una safata sobre la taula...

També es reproduïx una invitació del Casino Mataronés (làmina 12) que correspon a l'any 1846, convocant a una reunió familiar nocturna, que hom no endevina en què podia consistir.

Ara, amb els papers conservats inopinadament, podem rememorar la inèdita notícia relativa a la creació a Mataró, l'any 1846, d'una associació per afrontar el problema econòmic dels quintos que volien alliberar-se de la prestació del servei militar.

El fet que aquest servei es pogués evitar presentant un substitut que, lògicament, havia de percebre una determinada quantitat global o diverses aportacions periòdiques, i el cas que cada població havia de contribuir amb un número concret de quintos, segons el repartiment atribuït a cada localitat, incitava els ajuntaments i els particulars afectats a cercar la manera

d'alliberar els ciutadans d'un servei que aleshores resultava molt llarg i ben perillós, ja que al segle passat abundaren les lluites en les quals participaria l'exèrcit.

Com pot evidenciar-se amb el contingut de la làmina 13, el desembre de l'any 1845 l'ajuntament

mataroní es veié obligat a reclamar dels ciutadans adinerats una aportació econòmica en referència al contingent assignat a la ciutat de la quinta de 1844, *como último y único medio, acudint a la práctica en semejantes casos siempre adoptada, haciendo un módico reparto a los cabezas de familia.* Això, però, no podia repetir-se cada any, i és natural que els interessats, encara que amb la sort del sorteig podien aconseguir evitar el servei militar, cerquesin un altre camí que els donés la seguretat de posseir els diners necessaris quan arribés el cas. Per aquest motiu, l'any 1846 va fundar-se una mena de mutualitat, amb el nom d'*Asociación para quintas*, per un període inicial de cinc anys.

Vegeu la làmina 14, relativa a l'encapçalament del reglament de l'associació, i les làmines 15 a 17 respecte a les tarifes a abonar, al pagament de la quota de l'any 1846, i a una derrama feta l'any 1847.

Ara, ens referirem a un comunicat amb data del 13 d'agost de l'any 1854 (làmina 18). Malgrat que aquell any continuarien a Mataró les discussions pel perllongament de la via del tren cap a Arenys, i que

CASINO MATARONÉS.

*Reunion familiar para la noche
del 17 de Agosto de 8 á 10.*

Sr. D. José Compañeros al y fam.

Làmina 12

Calle de *S. Cristóbal* N.º *3* Fol. *3*
Sr. D. *José Compañeros*

A premiado este Ayuntamiento por las severas y eficaces disposiciones de S. E. el Capitan. General para que se cubra el contingente señalado á la presente Ciudad para el reemplazo del Ejército correspondiente al año de 1844: Convenido de que á los mozos comprendidos en el alistamiento no es ya dable hacerles ulterior onosacion, despues de los dos repartos que han satisfecho, ha tenido como á último y único medio de librar á este pacífico vecindario de un may sensible conflicto, de acudir á la práctica en semejantes casos siempre adoptada, haciendo un módico reparto á los cabezas de familia, en el que há costado á V. *20* duros, que atendida la urgencia del servicio que se reclama, se hace preciso satisfacer en poder de D. Pablo Martí y Arqué, calle del Carreró, dentro de *24* horas, cuyo plazo descurrido, se verá el Cabildo obligado á tomar desagradables medidas contra los reincidentes, sin quedarle arbitrio de guardar consideracion, ni tratamiento alguno; declarando empero que las cantidades antes voluntariamente ofrecidas no se exigiran, por haber resultado insuficientes. Mataró 22 diciembre de 1845.

Recibí *Pablo Martí y Arqué* P. D. D. M. I. A. C.
Francisco Font y Tho Secretario.

Làmina 13

PROYECTO DE ASOCIACION PARA QUINTAS.

No siendo fácil plantearse desde luego en esta Ciudad una asociacion estable, y que pueda de pronto dar los benéficos resultados que se desean en favor de los llamados al servicio militar, y al propio tiempo la perentoriedad de las circunstancias reclamando que se adopte sin demora algun medio con que poder obtener ya para el presente los indados resultados, se forma una asociacion por el término de cuatro años de quinta bajo las bases que mas abajo se establecen; pues que como los mozos inscritos de 18 y 17 años contribuirán al presente como auxiliares de los de diez y ocho y diez y nueve, nada mas puesto en razon que estos auxilien á su vez á aquellos bajo las cantidades y proporcion y durante el período que presenta la siguiente escala general advirtiéndose que las edades continuadas en ella se han de contar por la que tenia el asociado en 30 Abril de 1845.

Làmina 14

CIUDAD DE MATARÓ.

Tarifas fijadas en el reglamento de asociacion para quintas duradera por cinco años.

El que en 30 Abril 1845 habia cumplido 15 años.

En 1845.	4 duros.	} 6s duros.
1846.	4 " "	
1847.	6 " "	
1848.	24 " "	
1849.	24 " "	

El que en 30 Abril 1845 habia cumplido 16 años.

En 1845.	4 duros.	} 6s duros.
1846.	6 " "	
1847.	24 " "	
1848.	24 " "	
1849.	4 " "	

El que en 30 Abril 1845 habia cumplido 17 años.

En 1845.	6 duros.	} 6s duros.
1846.	24 " "	
1847.	24 " "	
1848.	4 " "	
1849.	4 " "	

El que en 30 Abril 1845 habia cumplido 18 años.

En 1845.	24 duros.	} 6s duros.
1846.	24 " "	
1847.	4 " "	
1848.	6 " "	
1849.	4 " "	

El que en 30 Abril 1845 habia cumplido 19 años.

En 1845.	24 duros.	} 44 duros.
1846.	4 " "	
1847.	4 " "	
1848.	6 " "	
1849.	6 " "	

Nota: si no bastasen las cuotas señaladas se exigirá del asociado la cantidad á cantidades proporcionales.

Mataró 20 Noviembre de 1846.

Làmina 15

JUNTA DE LA ASOCIACION PARA QUINTAS.

Recibí de *José Compañeros* la cantidad de *6* duros *rs. vn.* que le han correspondido por el reemplazo del ejército del año 1845, con arreglo al reglamento formado para la plantificacion de la predicha sociedad.

Mataró 13 Noviembre de 1846.

El Presidente de la misma
José Mathos y Ribera. Ruferrero
José Compañeros

Làmina 16

va haver de canviar-se l'ajuntament per causa de la *Vicalvarada*, de manera que a les 9 del matí del 15 de juliol s'acceptaria i recolzaria el cop de timó donat per O'Donnell, iniciant-se així el Bienni Progressista i provocant-se la constitució d'un nou ajuntament i la reconstitució i rearmament de la Milícia Nacional. Malgrat tot, l'any 1854 va ser conegut a Mataró, durant diverses generacions, com l'*any del còlera*: tan cruel fou l'epidèmia i tanta consternació aportà a moltes famílies mataronines aquella plaga !.

Enmig dels esmentats canvis de govern i de discussions, i de les desavinences polítiques que tot això comportaria, Mataró va sofrir, especialment durant els mesos d'agost i setembre de l'any 1854, el flagell de l'epidèmia del còlera morbo que va ocasionar molts morts i un lògic i creixent pànic col·lectiu: tancades de botigues i fàbriques (vegeu Acords municipals del 9, 13 i 14 de setembre), temors a malifetes i desordres, acaparaments i manca de queviures (Acords 15, 20 i 27 de setembre); i especialment va provocar la fugida, fins i tot, d'algunes autoritats i metges, tan necessaris en aquells moments, la qual cosa obligà a constituir una Junta Auxiliar de Sanitat i Beneficència, i a admetre consellers substituïts (Acords 8 setembre), arribant-se al sùmmum d'haver-se de refer l'expressada Junta perquè sols quedava ja útil per a la tasca el seu president !. (vegeu *Manifestación que la Junta Provisional de Sanidad y Beneficencia al cesar en su cargo hizo a los mataroneses*. Mataró, Imp. Abadal, gener 855).

Tanmateix, en aquestes circumstàncies, el rector de la parròquia de Santa Maria, Gabriel Batlle-vell, va creure oportú d'emetre un comunicat en el qual, endemés de demanar oracions i la pràctica d'una vida virtuosa per no merèixer el que semblava un càstig del Cel, feia referència a l'enorme perjudici que causaven les absències dels qui fugien de la ciutat: *Guardemos nuestro puesto —deia— amados míos, la mano del Todopoderoso nos encontrará, si nos quiere, en todas partes en que huyamos*. Ell va quedar-se. Cal retre un homenatge a aquell rector que, persistent en el que ell predicava, va seguir ajudant espiritualment i materialment els mataronins, morint, però, infestat dels miasmes del còlera el 5 de setembre de 1854, vint-i-cinc dies després de publicar-se el seu comunicat.

Per acabar amb l'anàlisi d'un paperam del segle passat indultat sortosament de raure a la paperera, ens referirem a un telegrama de l'any 1864 que té

ASOCIACION DE QUINTAS.

Notándose mayor cantidad que la hasta ahora recogida para honor el onpe que ha correspondido á dicha asociacion por el completo perteneciente al año de 1845, ha presentado la Junta á detallar las respectivas que deban satisfacerse por los asociados ó sus herederos, y son las siguientes:

Los que en 30 Abril de dicho año 1845 se hallaban en la edad de 18 y 19 años 14 duros.
Los que se hallaban en la edad de 17 y 20 años. 3 duros 10 rs.
Los que en la edad de 15, 16 y 21 años. 2 duros 6 rs. 23 ms.
Los que en la de 22 años. 1 duro 6 rs.
Los que en la de 23 años. 17 rs. 17 ms.

Y perteneciendo V. á la 2.ª de las antedichas clases, se servirí satisfacer la cantidad de 5 duros 4 rs. 11 ms. en poder de los referidos individuos de la Junta que se hallarán en los días 15 y 16 del corriente mes desde las once á la una de la mañana, y por la tarde desde las tres á las seis en una de las piezas del Colegio de las Escuelas Pías; en la inteligencia que de no verificarlo así, se tomarán las providencias coactivas que correspondan contra V. á un finadero para el cobro, sin perjuicio de las demas que diesta Junta acordare.
Mataró 12 de Marzo de 1847.

Recibí *Sebastian Bernaiz* D. A. D. L. J.
El Secretario
Jayme Monner.
Sr. D. *Joaquín María y Manuel d. Cristóbal*

Làmina 17

†
EL CURA-PÁRROCO DE MATARÓ
à sus amados feligreses.

Quando el cielo dirige á los hombres el aviso postrero y el angel exterminador armado de flamante y aterradora espada diezma las mas ricas y populosas ciudades: cuando encruela la mortandad en las comarcas circunvecinas, y á su vista pidiendo sus moradores y se estremecen los pueblos, deber es de los pastores llamar á sus ovejas y conducir las al Santuario para dirigir al cielo fervorosas oraciones para él y sus hermanos. La Divina Providencia al ver infructuosos sus llamamientos, desoidas sus voces y desatendidas sus amenazas ha apelado al castigo. Al Templo pues, Católicos.... hoy es mas preciso que nunca consagrarnos á Dios con la práctica de la oracion y de las virtudes cristianas: hoy mas preciso que nunca derramar lágrimas de arrepentimiento: lloremos nuestros pecados.... porque la ira del Señor nos amenaza con sus castigos: mejoremos nuestras costumbres porque todos hemos faltado: invoquemos piedad y misericordia porque todos las necesitamos.

El escudo para nuestra defensa, ó fides, es la oracion y la enmienda; el Señor nos llama con voces aterradoras y el decreto de la justicia orje pidiendo el estermínio de los impenitentes. Autoridades, vedad en estos críticos momentos por el bien del pueblo que se os ha confiado: padres de familia, orad y vedad como representantes de la sociedad doméstica: Sacerdotes del Señor, ministros del Santuario, rogad por el pueblo, tomad en vuestras manos el incensario, recoged en Getsemani para detener el brazo del Todopoderoso hasta que vuestros esfuerzos y perseverancia os haga sudar sangre á imitacion de nuestro maestro. Y todos al salir de la oracion tolemos al auxilio del pobre, al socorro del enfermo, al consuelo de la viuda y al sustento del necesitado. En momentos difíciles, amados míos, es cuando recobra vida la fé, vuelvo la esperanza, esplendor la caridad y mas belleza la virtud. Guardemos nuestro puesto, amados míos, la mano del Todopoderoso nos encontrará, si nos quiere, en todas partes en que huyamos; mas si causa justa nos decide á alguno á desamparar la ciudad no se olvide antes de partirse de dejar algun consuelo para sus pobres conciudadanos que quedan en el lugar de la tribulacion.

A los fines indicados se comenzará hoy inmediatamente despues del Santo Rosario un octavario con exposicion de S. D. M. que concluirá con las letanias de los Santos.

Mataró 13 Agosto de 1854.

Gabriel Batlle-vell, Pbro.

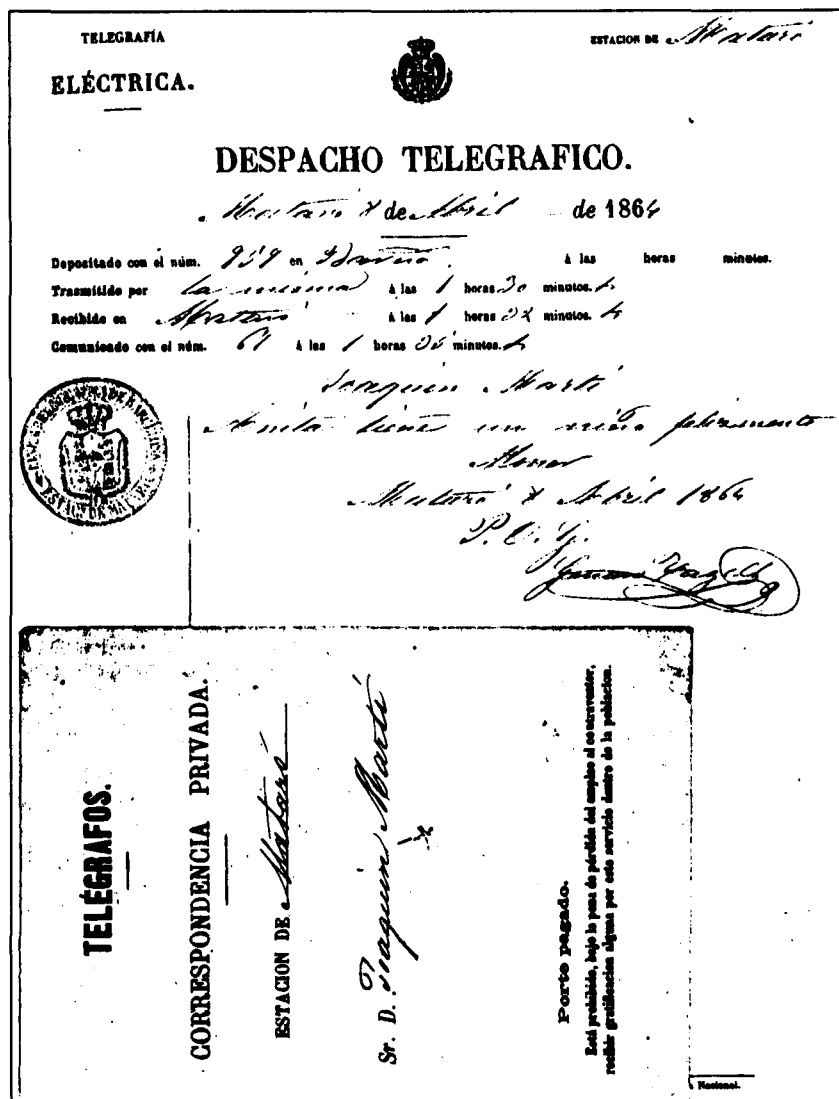
Cura-párroco.

Imprenta de J. Abadal.

Làmina 18

un tangible interès per a la història del telègraf a Mataró, en atenció a la seva data.

Malgrat que fins a l'any 1872 la ciutat de Mataró no tindria una oficina pròpia, amb un servei telegràfic normal o correcte, aquesta oficina, en realitat, va consistir en la reinstal·lació d'una més antiga existent a la ciutat que fou suprimida l'any 1866 (vegeu *La ciutat de Mataró*. Vol. II, p. 117, de Joaquim Llovet. Ed. Barcino, Barcelona 1961).

Tanmateix resulta un document ben curiós el que ara reproduïm (làmina 9), juntament amb el sobre, que el destinatari rebria tancat i segellat amb lacre, ja que és del 8 d'abril de l'any 1864, és a dir, dos anys abans de suprimir-se l'antiga oficina el 1866.

De la lectura del document resulta fàcil deduir que va es trigar dos minuts per obtenir la notícia tramesa des de Barcelona a Mataró, i només tres minuts més per repartir-se el telegrama, que acredita que l'antiga estació telegràfica matoronina posseïa una extremada eficàcia.

Antoni Martí i Coll

Làmina 19

